

פלאי התורה

♦ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תבל ♦

בס"ד | גליון ע"ח | נשא - חג השבועות | חודש סיון | ת'הא ש'נת פ'לאות ב'תורה |

♦ הקשר לפרשה ♦

החידות ושאר מדורי הגליון בעניני "חג השבועות ולימוד התורה" (ח"ב), לכבוד חג השבועות - זמן מתן תורתנו. וכ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א אמר (רעד"ר במדבר תשנ"ב) - ידוע מש"כ העבודת ישראל זיע"א (מאמרי שבועות) עה"פ ביום זה באו מדבר סיני, וברש"י - בכל יום יהיה בעיניך כחדשים, דרמז זה, שבכל שנה ושנה מאירים עלינו בימי חג השבועות האורות הק' של 'מתן תורה' כמו שהיה בשעת נתינת התורה לישראל ע"ש, וזו התחזקות גדולה, דגם השפל שבבריות יכול להתקרב אל הקודש ולעורר בקרבן את האורות הגדולים שהיה בשעת מתן תורה.

♦ נושא השבוע ♦

חידות נפלאות בהלכות
"חג השבועות ולימוד התורה"
[חלק ב']

פלאי הפרשה והמועדים

חידות נפלאות בעניני הפרשה והמועדים

חידוד ג'

איך יתכן, שתי אנשים לומדים תורה, ושניהם אינם מבינים מה שלומדים, ואעפ"כ, הראשון יצא ידי חובת מצוות לימוד התורה, ואילו השני לא יצא ידי חובת מצוות לימוד התורה?

תשובה: מדובר באופן שהראשון למד "תורה שבכתב" ולכן יצא ידי חובת מצוות לימוד התורה גם אם אינו מבין, והשני למד "תורה שבעל פה" ולכן לא יצא ידי חובת מצוות לימוד התורה (כ"כ השו"ע הרב בהלכות ת"ת פ"ב סעיף י"ג). ובשו"ת ארץ צבי (ח"א סימן כ') מבאר הטעם - דכל ענין תורה שבע"פ שהוא ביאור לתורה שבכתב, וכשאינו מבין אינו כלום, משא"כ תורה שבכתב - עצם זה שקורא מה שכתוב הוא מקיים מצוה. ויש לציין מש"כ השו"ע הרב שם בהמשך דבריו - ואעפ"כ יש לאדם לעסוק בכל התורה גם "בדברים שלא יוכל להבין", ולעתיד לבוא יזכה להבין ולהשיג כל התורה שעסק בה בעולם הזה ולא השיגה מקוצר דעתו. עוד יש לציין, דבספר פסקים ותשובות (יו"ד סימן רמ"ו סק"ח) - מביא בשם כמה אחרונים שכתבו, דאף שבתורה שבע"פ אינו נחשב ללימוד אם אינו מבין, מ"מ באמירת הזוהר הק' גם אינו מבין, עולה היא לרצון.

חידוד א'

איך יתכן, אדם שמבדיל על יין שאינו קדוש בקדושת שביעית, ואעפ"כ אסור לו לשפוך מכוס ההבדלה מעט יין לסימן טוב, אע"פ שהמנהג הוא על פי הלכה לשפוך מעט יין מכוס הבדלה "לסימן טוב בתחילת השבוע" כנפסק ברמ"א (או"ח סימן רצ"ו ס"א)?

תשובה: מדובר באופן שחל 'יום טוב' במוצאי שבת [= כמו השנה שחל יו"ט שבועות במוצאי שבת], שאז עושים קידוש והבדלה ביחד, ואז אין שופכים מן הכוס מעט יין לסימן טוב, והעושה כן - הרי הוא גורם בזיון לקדושת יום טוב שעושה בו סגולות להרווחת ממון (כ"כ בספר שש"כ ח"ב פרק ס"ב סעיף ט"ו, ובפסקי תשובות סימן רצ"ו אות ז').

חידוד ב'

ידוע הדין שמובא בש"ס ופוסקים 'מצוות לאו ליהנות ניתנו', מהו המצוה היחידה שמצינו כמה פוסקים שס"ל, דבמצוה זו לא אומרים דין זה?

תשובה: במצוות "לימוד התורה" כתבו כמה פוסקים דבזה אין את הדין דלאו ליהנות ניתנו, ואדרבה מצוה זו ניתנה כדי ליהנות ולשמוח כמש"כ פקודי ה' ישרים משמחי לב - עיין ט"ז יו"ד סימן רכ"א ס"ק מ"ג - שכתב הטעם דנפסק בשו"ע שם סעיף י"א - דהמודר הנאה מספר, אסור לו ללמוד בו, דאין להתיר משום "דמצוות לאו ליהנות ניתנו", דבתורה לא אמרינן האי כללא, דהרי התורה ודאי משמחת כל לב, שהרי אסור לאבל ללמוד תורה בימי אבלו, והחיי אדם כלל ס"ב סק"ו כתב - דאין להתיר ללמוד לאור נר שהדליק נכרי בשבת משום "מצוות לאו ליהנות ניתנו", דבתורה לא אמרינן כן. וע"ע באגלי טל בהקדמה ובשו"ת אבני נזר או"ח סימן ס'. ובספר מעדני אשר "מתן תורה" מביא בהרחבה מחלוקת הפוסקים בענין זה.

פלאות הקוראים

חידות נפלאות מהקוראים החשובים

חידוד נפלא מהמחנך הדגול, המומחה בתורת הנפש, הרה"ג ר' יונתן טאבק שליט"א - אשדוד מחשובי המלמדים בת"ת 'תפארת בנים - מונקאטש' בבני ברק

איך יתכן, שיש טומאה בתוך כלים, ועל ידיהם נטמאים כל הכלים שבבית, וגם הבית נטמא על ידיהם, ואעפ"כ הכלים בעצמם ששם מונח הטומאה - טהורים?

תשובה: מדובר באופן שיש שני 'כלי חרס' שיש להם צמיד פתיל, ובכל אחת מהם יש 'חצי כזית מהמת', שהדין הוא שמצטרפים לטמא את כל הבית והכלים שבתוכו, משום ש'צמיד פתיל' אינו מציל את הטומאה מלצאת ולטמא, ולכן הבית ומה שבתוכו נטמאים, אבל הכלים עצמם טהורים, דאין טומאת 'מגע', כי הרי אין 'כזית שלם' בכל כלי, וגם טומאת 'אהל' ליכא, כי הוא מוקף 'צמיד פתיל' (מסכת אהלות פרק ח', משנה ו', ועיין שם במפרשי המשנה, שמבארים הדברים בטוב טעם דעת).

"נעשה ונשמע" - מהנעשה והנשמע במכון 'פלאי בתורה'

בחודש ניסן, בימי בין הזמנים ובחול המועד פסח, הזמינו הרבה קהילות בארה"ק מבחר דרשות נלהבות / תוכניות 'פלאי התורה' במרחבי הש"ס והפוסקים בליווי מצגות מרתקות. ביום הראשון של בין הזמנים ברשת ישיבות בעלזא, נמסר מצגת 'פלאי התורה' א' בישיבת בין הזמנים שע"י בימ"ד בעלזא אור שלמה באשדוד, בו הוצג לבחורים מבחר חידות מרתקות בהלכות שבת/ברכות/ציצית/קרה/ת/ערלה/מכירה ועוד. הבחורים נהנו מהחידות המרתקות שהוצגו בהמחשה חיה וגם מהסיפורים והארחות חיים למעשה שנלמדו מהחידות, בשילוב חידות מגדולי ישראל.

ביום שלישי של בין הזמנים, נמסר מצגת 'פלאי התורה' ב', בישיבת בין הזמנים שע"י בימ"ד בעלזא 'בית דוד שאול' אשדוד, בו הוצג לבחורים מבחר חידות מרתקות בהלכות צדקה/לשון הרע ורכילות/תולעים/נטילת ידיים ועוד. בשתי התוכניות המרתקות, היה שמחה והנאה גדולה לבחורים, כשהם הפליאו בתשובותיהם הנפלאות והברורות.

בחג השבועות שהוא 'יום הדין לתורה'

תורמים לתורה

אנא טלו חלק בהוצאות הגדולות של הגליונות, ותזכו בזכות הגדול של הפצת "מתיקות התורה" ברחבי תבל, ניתן להפקיד. בבנק פאג"י | סניף 186 | מספר חשבון - 931055 | ע"ש דוד נתנאל שוורץ ניתן לתרום גם בכרטיס אשראי, בטלפון - 0527156981, תודה רבה מראש.

היה כדאי לך כל הסבל בחג השבועות עם הקטנוניסטים - כדי לזכות...

שמע או ראה שם דבר חידוש. נזכר הסוחר שקודם קריאת התורה נעמד הרב שלהם ודרש לפניו מענין 'קבלת התורה', דאיתא בחז"ל (שבת פ"ח.) שהקב"ה כפה עליהם את ההר כגאגית, ואמר להם, אם מקבלים אתם את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. ושאל הרב - מדוע אמר להם שם' תהא קבורתכם, הלא בני ישראל עמדו באותה שעה מתחת להר, והיה נכון לומר 'פה' תהא קבורתכם. הסביר להם הרב - כי בשעת מתן תורה כאשר כל ישראל היו יחד עם משה רבינו ואהרן הכהן ושבעים הזקנים על ידי הר סיני, בודאי יכלו לקיים בנקל את כל מצוות השי"ת, ולהיות יהודי כשר, ועל זה לא היה צריך לכפות את ההר. אמנם ידע הקב"ה שיגיע זמן שנהיה בגלות בין אומות העולם, והם ינסו לעקור מאתנו את יחדותנו, וישלחו אותנו למרחקים, ושם לא נכוף עצמנו בעקשנות רבה לשמור התורה והמצוות, לא יהיה לנו את הכח להישאר יהודים כשרים, וח"ו ניטמע בין הגויים. והעצה היחידה כנגד זה - היא התורה הקדושה. ולכן אמר הקב"ה לישראל, אם מקבלים אתם את התורה מוטב, ואם לאו, שם - במקומות הנדחים בגלות, תהא קבורתכם. והוסיף הרב ואמר - דכל זמן שאחנו בגלות המרה בין הגויים צריכים לזוהר במסירות נפש לשמור את התורה הקדושה, כי אם לאו, אמר הקב"ה, שם בגלות תהא קבורתכם, ח"ו לא ישאר מכם זכר. כל העם וגו' בבבליה וקבלו עליהם לחזק אחד את רעהו לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה"ק. כאשר שמע הרבי את דרשת אותו רב, נענה ואמר לחסיד - הלא מה' מצעדי גבר כוננו, וכל התלאה וטורח הדרך שהיה לך, סיבב המסבב כל הסיבות, כדי לפדות את הפירוש היקר הזה ולפרסמו, בכך קיבל 'דבר התורה' את תיקונו.

בקובץ שבט ישראל, גליון ד', מובא סיפור נורא - אחד מחסידי האבני נזר נאלץ לנסוע לצורך מסחרו בתקופה שלפני חג השבועות למקום נידח במרחבי רוסיה, רחוק מסביבת יהודים, והיה בדעתו לשוב לחג השבועות לפולין, להסתופף בצל רבו האבני נזר בסוכושוב. אך לצערו לא הספיק לשוב מבעוד מועד כדי להסתופף בצל רבו, והוא חיפש אחר מקום ישוב שבו קיים מנין יהודים, ששם יוכל לחוג את החג הקדוש בין אחי"י. בערב החג - הגיע לעיירה קטנה, בה היה ישוב קטן של יהודים קטנוניסטים. כידוע רצה הצר ניקולי ימ"ש להעביר את היהודים על דתם, וחטף באכזריות את ילדי ישראל בקטנותם והתחנך בצבא הרוסי, הרחק מסביבה יהודית, והכריחם לאכול נבילות וטרופות ולחלל שבתות, ועל ידי כך השכיח מהם את יהדותם. בצבא שידלו אותם להמיר את דתם בכל אופן שיכלו, ואכן רבים מהם לא עמדו בנסיון רח"ל. היחידים שמסרו נפשם להשאר ביהדותם, נשארו מגושמים ובורים, מאחר ותקופת השירות בצבא היתה עשרים וחמש שנים. כשהשתחררו בגיל מבוגר, היתה ידיעתם ביהדות קלושה, ממה שזכרו מבית אבא, הם לא מצאו שפה עם יהודים רגילים, ולכן לא יכלו להיקלט בקהילות ישראל, ולכן הם הקימו לעצמם קהילות נפרדות ביישוב בודד עם חבריהם, ומינו את הגדול שבהם שזכר דבר מה מעניני יהדות - לרב ומורה דרך עליהם. הסוחר הנ"ל שהיה חסיד ת"ח וירא שמים הצטער שנגזר עליו להיות בחבורה כזו בזמן מתן תורתנו, אך בלית ברירה נשאר עמם, כדי שיוכל לכל הפחות להתפלל בצבור ולשמע קריאת התורה ועשרת הדברות. אחר החג נסע מיד לרבו לסוכושוב, וסיפר לו כל מה שעבר עליו בחג. הרבי התעניין וחקר האם

הקטרוג שהיה על העיר ברדיטשוב והתבטל - והנלמד מזה

ונלמד מסיפור זה מוסר השכל גדול - כמה צריך להזהר מעלבונה של תורה, אם מבזים את התורה, שהיא מונחת בקרן זווית, והאדם אינה הוגה בה, שהרי אם גלל שלא רכשו ביריד בברדיטשוב את ספרי התולדות' היה צריך כל העיר ליחוד רח"ל, מגודל הקטרוג שהיה בשמים מחמת בזיון התורה, על אחת כמה וכמה - אם מבזים את התורה שהקב"ה נתן לנו ואין הוגים בה, איזה קטרוג נורא עלול להיות מזה. ותנן במסכת אבות (פ"ו, משנה ב') - אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב, ומכרות ואומרת 'אוי להם לבריות מעלבונה של תורה', שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא 'נזוף' וכו' ע"ש, ובתפארת ישראל באבות שם כתב - אמרו הטבעיים שגם עכשיו סביב להר סיני נשמע תמיד באויר שמעל להר, קול הברה כעין קול רעם דברים ואין מבין, וזה דבר פלא, ולענ"ד לזה רמז ריב"ל, שהקולות הנשמעים שם, יתנו רמז להאדם להזכירו 'מתן תורה'.

בקוטרוס הנפלא 'גידיל תורה' לשבועות מובא סיפור נפלא - כאשר הדפיס הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה את ספרו הקי' תולדות יעקב יוסף, הדפיס אלף ספרים, ונסע ליריד בברדיטשוב למכרם. הוא קבע לכל ספר מחיר יקר - אדום זהב. במשך יום תמים עמד שם עם ספריו ואין דורש. חלשה דעתו מאד, והדבר גרם לקטרוג בשמים. הרגיש בכך הרה"ק רבי זאב וולף מזיאטומיר בעל 'אור המאיר' זיע"א, ונסע לברדיטשוב כדי להפיס דעתו. אמר לו הרב מפולנאה, איך נראה הדבר בעיניך רבי זאב, תורה מונחת בקרן זווית ואין דורש ואין מבקש. מיד קנה ממנו רבי זאב מאה ספרים במאה זהובים, והרגיעו באמרו: הכי טוב אתם מהקדוש ברוך הוא, שהחזיר את התורה הקדושה על כל אומה ולשון, ולא רצו לקבלה, עד שבאו ישראל וקבלוה. אמר לו הרב מפולנאה - ניחמתני, ולולי זאת היתה העיר נחרבת רח"ל מגודל הקטרוג שהיה בשמים מחמת בזיון התורה הנורא.

פרפראות הפלאות

פרפראות נפלאות בעיני הפלאות

ביאור נפלא בדברי בעל האקדמות לשבועות - המלמדנו את גודל אהבתו של הקב"ה לעם ישראל, והחביבות שבקביעות

בסיום האקדמות לשבועות אנו אומרים 'מרום הוא אלקא בקדמא ובתרייתא, צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא. ובספר מהר"י אסאד עה"ת (מאמרי שבועות) כתב, דהכוונה בזה - על פי משי"כ רש"י בפרי נצבים עה"פ 'ראה אנכי נותן לפניכם היום את החיים ואת המות ובחרת בחיים', ופרש"י - עצה טובה קמ"ל [=ולכאורה קשה, שהלא דבר פשוט הוא שאדם יבחר בחיים, ומדוע צריך לתת לו עצה על זה ?]. והביאור בדברי רש"י, דאיתא במסכת ברכות (ה). לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, אם נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה. אם נצחו מוטב, ואם לאו יזכיר לו יום המיתה. ולכאורה קשה - כיון דזכיר לו יום המיתה, הוא עצה ודאית לביטול היצר הרע, למה לא אמרו חז"ל הדעה הראשונה והמובחרת לכתחילה שיוזכר לו יום המיתה. אבל הטעם בזה - דע"י הזכרת יום המיתה יוכל אדם לבוא לידי עצבות, ואין השכינה שורה אלא על ידי שמחה (שבת ל, פסחים ק"ז.), משא"כ על ידי 'יעסק התורה' יוכל לזכות גם להשראת השכינה, לכך אמרו חז"ל דמתחילה יעסוק בתורה, ואם לא נצחו בזה, יקרא ק"ש, ואם לא נצחו בזה, יזכיר לו יום המיתה. והנה התורה נקראת חיים כדכתיב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. וזה שאמר הכתוב, ראה אנכי נותן לפניכם חיים, את החיים - היינו ע"י התורה שנקראת חיים, ואת המות - היינו ע"י שיוזכר לו יום המיתה. ובחרת בחיים - פרש"י עצה טובה קמ"ל, דהיינו ביטול היצר הרע ע"י התורה הוא עצה יותר טובה, שבזה יוכל לזכות גם להשראת השכינה. והנה התורה נקראת ראשית כדאיתא (מדרש רבה א') - בראשית, שבביל תורה שנקראת ראשית. וזהו כוונת הפייטן "מרום הוא אלקא" - שנתן לנו שני דרכים להנצל מיד יצר הרע, והם "בקדמא" - דהיינו תורה שנקראת ראשית, "ובתרייתא" - דהיינו הזכרת יום המיתה (א.ה). כמו שמצינו בחז"ל, לעולם ליבעי איניש רחמי ואפילו עד זיבולא בתרייתא, אבל "צבי ואתרעי בן" - דהיינו שהקב"ה חפץ בנו ורוצה להשרות שכינתו עלינו, לכך "ומסר לן אורייתא" - לכן אמר לנו עצה טובה "ובחרת בחיים" - דהיינו שהרגזת יצר טוב על יצר הרע יהיה לכתחילה על ידי התורה, וכך נהיה בשמחה ויוכל להשרות שכינתו עלינו עכד"ה"ק, ודפח"ח. ואחד מהיסודות החשובים בלימוד התורה - שיהיה הלימוד באופן קבוע מדי יום ביומו, וזה נרמז במה שאנו אומרים באקדמות 'עדב יקר אחסותיה, הביבין דבקבעתא. ואמר הבית אברהם - חביבותו של ישראל מה היא, 'חביבין דבקעתא', הדברים שהם מחזיקין בקביעות, כל החביבות היא, שהדבר קבוע.

להזמנת דרשות נלהבות ומשמחות, מבחר תוכניות "פלאי התורה" בכל מקצועות התורה, (יש אפשרות בליווי מצגת), זיכרים, ושבתות מרוממות ומשמחות. ניתן לפנות: 058-3275596

גליון זה מאוצרותיו של המשפיע הרה"ג ר' דוד נתנאל שורץ שליט"א יו"ר מכון "פלאי התורה" ומגיש ביש"י "אהל התורה" - סאסוב ומח"ס "יד המשפט" | אין לפסוק הלכה למעשה מהגליון | כל הזכויות שמורות

לתרומות עבור הגליונות | להערות והארות לשליחת חידות בכל מקצועות התורה ולקבלת העלון במייל, ניתן לפנות: דואר - רחוב ר"י הנשיא 10/19א, אשדוד טלפון - 052-7156981 פקס - 153-88556981 מייל - dn0527156981@gmail.com